

TONG Yulduzi

№19 (66404)
2003 yil
12 may
dushanba
Sotuvda
erkin narxda

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

Gazeta 1929 yil 1 avgustdan chiqib boshlagan.

DO'PPY TAYYAR, TAYYARLIK TAYYAR

Yaqinda bobom va buvim Samarqanddan biznikiga keldilar.

Ularining tashrifidan rosa quvondim.

Ayniqsa, menga olib kelishgan zar do'ppi nafaqat meni, balki dugonalarimning ham ko'zini quvnatdi.

Katta bo'lsam,

men ham

shunaqa

do'ppilar

tikaman.

O'yijonim

ipaklardan

qatimlar olishni

o'rgata boshladilar. Bu ko'hna

hunarmandchilik sirlarini albatta o'rganib

olaman. Do'ppi - boshni oftobdan, issiq-

sovuqdan asrabgina qolmay, sochlarni

bejirim ushlab, kiyib yurish uchun ham

ro'mol tang'ishga qaraganda qulay.

Momolarimiz qadimdan shunday chiroyli bosh kiyimni kiyib,

malikalarday yashab kelishganidan faxrlanaman.

Munavvarxon ASQAROVA,

2- «A» sinf o'quvchisi.

Bir maktabdan qo'sh maktub

Orzu

O'z kasbing tufayli hayotda turli fe'l-atvor va xususiyatga ega bo'lgan o'quvchilar bilan hamnafas bo'larkansan. Iqtidorli va iste'dodli o'quvchilaringni ko'rib, mehnating zoye ketmaganligidan quvonasan, turli uslub va usullarda dars

MAXZUNGINA GULNOZA

o'tishga harakat qilasan.

Ba'zan moddiy jihatdan ta'minlangan bolalarni o'qishga qiziqmasligidan afsus chekasan.

Bundan bir necha yil avval betoblighi bois uyda o'qitilayotgan Gulnoza Berdiyeva ismli qizning ahvolidan xabardor bo'lish uchun uyiga borgandim. O'z'ingina, ma'yusgina qizaloq jilmayib menga peshvoz chiqdi. Orzulari bir olam edi uning. Har safar borganimda o'zi qo'lda yasagan buyumlarini, chizgan rasmlarini ko'rsatar, o'zi yozgan she'rlaridan o'qib berardi. U nafaqat mening fanimni, balki boshqa fanlarni ham qunt bilan o'qir, o'tilgan mavzularni chiroyli husnixat bilan yozar, ustozlarini hozirjavoblighi bilan xursand qilar edi. Uni kuzatar ekanman, mittigina gavgasi bilan og'ir xastalikni yengayotganiga quvonardim. Boshqa o'quvchilarning ham uningdek tirishqoq va izlanuvchan bo'lishlarini xohlardim.

Hamisha yug'oq xotira

Uni ibrat qilib ko'rsatardim...

Afsuski, og'ir dard o'z kuchini ko'rsatdi. O'tgan bahorda Gulnozani oramizdan olib

ketdi. Onasi Gulnozaning she'r va hikoyalari, rasmlarini birorta matbuotga yuborib, uni hayotligida quvontirilmaganiga afsus qiladi. U bor-yo'g'i 15 yilgina yashadi. Lekin, shu qisqa fursat ichida juda ko'p narsaga erisholdi.

Quyidagi misralarimni o'quvchimning yorqin xotirasiga bag'ishlayman:

Maxzungina Gulnoza,

Ne dardlaring bor edi.

Mo'jazzina jismingga,

Dunyo go'yo tor edi.

Na iloj, bevaqt o'lim,

Xazon etdi umringni.

Ma'yusgina chehrang-la,

Olib ketdi kulungni.

Qisqagina umringda,

Yog'du misol yonding sen.

Ustozlaring qalbida,

Bir umrga qolding sen.

J. XUSHMATOVA,

Navoiy viloyati, Malik-Rabot qo'rg'onidagi

A.Qodiriy nomli 1-o'rta maktab o'qituvchisi.

BAXTSIZ HODISANI KUTISH SHARTMI?

Harakat xavfsizligi oyiligi davom etayotgan ayni kunlarda oynaiy jahon orqali ko'plab to'g'ridan-to'g'ri muloqotlar olib borilyapti. Ushbu muloqotlardan men o'zinga kerakli

bo'lgan muhim gaplarni, zarur maslahatlarni bilib oldim.

Men o'qiydigan 239-maktab shahrimizdagi Botanika bog'i yaqinida joylashgan. Yo'lning kengligi 20 metr bo'lsa kerak. Mashinalar serqatnov

bo'lgan ushbu ko'chada na svetofo, na «Diqqat, bolalar!»,

«Diqqat, maktab!» degan biror belgi yo'q. Sinfdoshlarim

bilan maktabdan uyga qaytayotganimizda yo'lni kesib

o'tish uchun 10-15 daqiqa turib qolamiz. Nihoyat, mashinalar

sal kamayganda qo'rqa-pisa shoshib, yugurib ko'chani kesib

o'tamiz. Haydovchi amakilarimiz bolalar yo'lni kesib

o'tayapti-ku, demay mashinalarini samolyotdek uchirishadi.

Yo'lda belgi bo'lmagandan keyin biror falokat ro'y bersa,

ayb yo'lovchilarda bo'ladi-da. Shu ko'chalarga svetofo

o'rnatish uchun albatta falokat sodir bo'lishini kutish

shartmikan?!

—Aziz gazetam «Tong yulduzi»! Sen bizga yordam berasan

degan umidda maktub yo'llayapmiz. «Harakat xavfsizligi

oyiligi» munosabati bilan biz kesib o'tadigan yo'llarga svetofo yoki ogohlantiruvchi

belgilar o'rnatilsa, yaxshi bo'lardi.

Aziz ISROILOV,

Toshkent shahar, Yunusobod tumanidagi

239-maktabning 5-sinf o'quvchisi.

Maktabimizda uzoq yillardan buyon o'quvchilarga ta'lim-tarbiya berib kelayotgan fidoiy ustozlar talaygina. Boboqul aka O'rinov va O'g'iloy opa Toshovalar ham ana shunday mehri daryo ustozlardan.

Ular 30 yildan ortiqroq vaqt

m o b a y n i d a

BEHRUZ NOMIDAGI STIPENDIYA

surayotgan bu

havas qilishadi. Chunki ularning farzandlari oqila, serg'ayrat, ishbilarmon

bo'lib kamol topishdi. Nodira, Nafisa, Nargiza ismli qizlari ota-onalari

izidan borib, muallimlik kasbini ardoqlab kelishayotgan bo'lsa, o'g'illari

Nurali, Sherali, Botirali akalar «Qumrabod» kichik fermer xo'jaligini

boshqarishyapti.

Yaqinda ota-onalari maslahati sabab, bu oila farzandi Botirali aka kichik

o'g'li Behruzning nomi bilan atalgan stipendiya uchun o'z hisobidan oyiga

20 ming so'mdan pul ajratdi. Unga 5 -11-sinf o'quvchilari sazovor

bo'lishadi. Ular dastlab tajribali, talabchan o'qituvchilardan Said Nazarov,

Maqsuda Murodova, Shabon Ochilova, Nodira Muhammedova, Orom

Sharipov, To'raqul Rahmonov, Zuhra Toshovalar tomonidan turli fanlar

bo'yicha har oyning uchinchi haftasida test asosida imtihon

topshiradilar. So'ng g'olib chiqqan 10 nafar o'quvchiga 2 ming so'mdan

pul stipendiya tarzida beriladi. Bunday rag'batlantirish o'quvchilar

bilimini oshirishda, ko'proq badiiy kitoblar o'qib, dunyoqarashlarini

kengaytira borishlarida qo'l kelyapti. Bilimga qiziqitiruvchi sahovatli

insonlar safi kengayaversin.

Muharram OBIDOVA,

Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi 9 - umumta'lim maktabining rus

tili va adabiyoti fani muallimasi.

MEN HAMSHIRA BO'LAMAN

Biz qizlar hamshira bo'lishni bolalikdan xohlaymiz. Gohida o'zimizni xuddi hamshiralardek tutishga harakat qilamiz. Ammo oilamizda biror inson betob bo'lib qolsa-chi, ularga birinchi yordam bera olamizmi?

Ayni paytda ko'pgina maktablarda «Qizil yarim oy» jamiyati tomonidan «Sanpost- 2003» ko'rik- tanlovi o'tkazilyapti. Bundan maqsad, biz o'quvchilarni hozirdanoq bu sohaga qiziqtirish va albatta uning o'ta mas'uliyatli ish ekanligini tushuntirishdir.

Ushbu ko'rik tanlov yaqinda Akmal Ikromov tumanida bo'lib o'tdi. Tuman miqyosida o'tkazilgan tanlovda bizning Mehri Sharipova nomli 197- maktabning «Farmed» guruhi qizlari ham ishtirok etdi. Qiziqarli va hayajonga boy bo'lgan ko'rik- tanlovda «Farmed»chilar ikkinchi o'rinni egalladi.

Ko'rik- tanlov bizda katta taassurot qoldirdi. Hamshiralik kasbiga bo'lgan qiziqishimiz yanada ortdi.

M.MAHKAMOVA,

Akmal Ikromov tumanidagi Mehri Sharipova nomli

197- maktabning 8- «A» sinf o'quvchisi.

BOBO QUYOSH KULIB BOQDI O'ZBEGIMGA

Joylaringiz jannat bo'lsin, bobolarim,
Yetib borsin dildan qilgan navolarim,
Yuzlari nur, so'zi qaynoq daryolarim,
Yorug' kunga yetolmagan bobolarim.

Surmadingiz bu dunyoning gashtini siz,
Ko'rmadingiz erkin elning shashtini siz,
O'rgatdingiz hayot baland-pastini siz,
Yorug' kunga yetolmagan bobolarim.

Uyg'ongansiz juda barvaqt, quyoshdan ham,
Sizlar giyoh undirdingiz cho'l, toshda ham,
Ne savdolar o'tkazdingiz bu boshdan ham,
Yorug' kunga yetolmagan bobolarim.

Temurlarning qoni oqdi o'zbekimda,
Bobo quyosh kulib boqdi o'zbekimga.
Mana, elim yana qaytdi o'zligiga,
Ruhingiz shod bo'lsin endi, bobolarim.

Xurshida SULAYMONOVA,

Namangan viloyati,

Yangiqo'rg'on tumanidagi

43-o'rta maktabning

9- «A» sinf o'quvchisi.

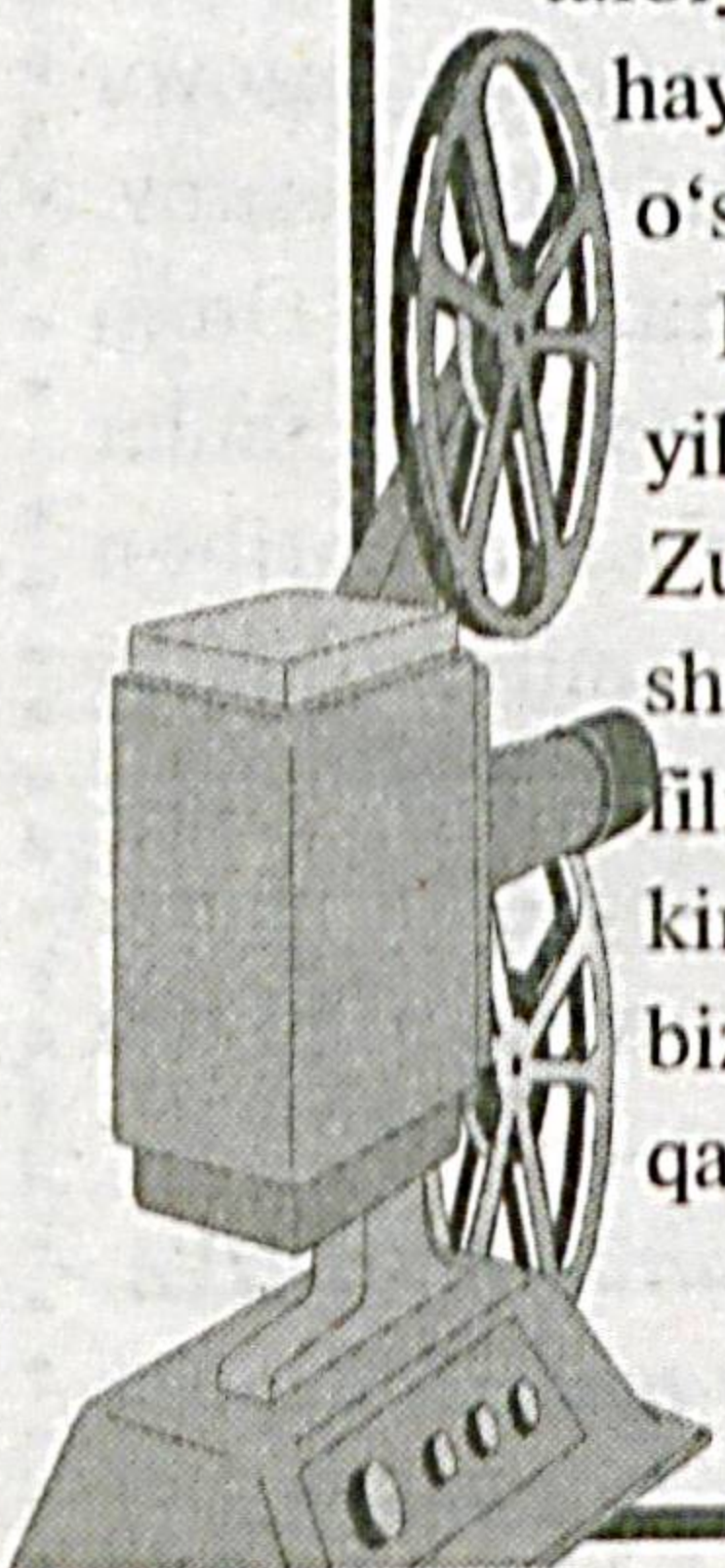
O'ZIMIZNING OLAM

Hayotimizni oynaiy jahonsiz, ayniqsa, multfilmu kinosiz tasavvur qila olmaymiz. Hozirgi davrda kompyuter yordamida kinoni tasvirga tushirish birmuncha yengil. Shunday bo'lsa-da, ko'plab mablag' talab etiladi. Ana shunday qimmatga tushadigan kinolardan ko'ra o'zimizning milliy filmlarimizni tomosha qilishni afzal deb bilaman. Chunki film kishilarni tarbiyalab, his etish va fikrlashga o'rgatadi. U bir millat madaniyatini, hayotini tasvirlash bilan birga o'zga yurtlarga sayohat qilib, natijada o'sha yurti tashviqot va targ'ibot qiladi.

Bizning o'zbek kinomiz ham o'z tarixiga ega. XX asrning 20-yillarida ovozsiz, 37-yilida ovoqli filmlar suratga olingan. «Tohir va Zuhra», «Alisher Navoiy», «Sen yetim emassan», «Toshkent - non shahri», «O'tkan kunlar», «Mehrobdan chayon», «Shum bola» kabi filmlarni barcha sevib tomosha qiladi. So'nggi kunlarda o'zbek kinochilari yaratgan filmlar tez-tez ko'rsatilyapti. Chet el, ayniqsa, bizga turmush tarzi yot filmlardan o'zimizniki yaxshi-da. Milliy qadriyatlarimizdan so'zlovchi milliy kinolarimiz yanada ko'paysin.

Nodir NIG'MATOV,

Poytaxtdagi 273-maktabning 6 - «V» sinf o'quvchisi.

PARICHEHRALAR - GO'ZALLIK MALIKASI

Yaqinda bilim yurtimizda «Parichehralar - go'zallik malikasi» nomli tadbir bo'lib o'tdi. Unda bilim yurtimizning yetti nafar go'zal qizlari o'zaro bellashdilar. Yetti go'zal, yetti Barchin, yetti maftunkor, yetti Kumushbib, yetti malika va yetti dugona deb nomlangan tanlovlarda o'zining go'zalligi, mahorati bilan birinchi o'rinni 6-guruh talabasi Nargiza egalladi. 2-o'rin esa 8-guruh talabasi Dovriyaga, 3-o'rin esa 3-guruh talabasi Nafisalarga nasib etdi. Tadbirni bilim yurtimizning xotin-qizlar qo'mitasi raisasi Dilorom o

pa olib bordilar. Oilada qizlar uchun kerakli bo'lgan shirin so'zlilik, shifokorlik, mehmon kutish, salat tayyorlash va erkin mavzu kabi shartlarda qizlarimiz o'zlarining butun mahoratlarini sahnadan turib tengdoshlariga bemalol namoyish qila oldilar. Bu tadbir bilim yurtimiz qizlarida katta taassurot qoldirdi.

Farida MIRSOATOVA,

Toshkent shahar, Sirg'ali Tibbiyot

bilim yurtining

5-guruh talabasi.

«NAFOSAT» - SHE'RIYAT DEGANI

Mana bir necha yildirki, maktabimizda «Nafosat» nomli yosh ijodkorlar to'garagi faoliyat ko'rsatib kelyapti. Unga 25 nafar yosh qalamkashlar a'zo bo'lishgan. To'garagimizga adabiyot fani o'qituvchisi Botir aka Ramazonov rahbarlik qiladilar. Ular bizni she'riyat olamining siru sinoatlariga oshno qiladilar, she'riyat haqidagi ko'hna va navqiron fikrlar bilan tanishtiradilar. To'garagimizga nafaqat maktabdoshlarimiz, qo'shni 40 - maktab o'quvchilaridan Gavhar Ahmedova, Muhabbat Azizova, Ozoda Hamroyeva, Nafisa Hamroyeva singari she'riyat shaydolari ham a'zo bo'lishgan. Aziza Jo'rayeva, Umida Narzullayeva, Gulsara Rahimova, Amina Ergasheva, Indira Jo'rayeva, Nilufar Qahhorova, Malika Qo'rdosheva, Madina Sadirova, Shohida Ochilova, Fotima Rajabova, Gulchiroy Dilmurodova, Shohida Qalandarovalarning ijodiy mashqlaridan jamlangan «Ta'zim» nomli she'riy to'plamining chop etilib, tuman kutubxonalariga tarqatilishi ijodkor o'g'il-qizlarni yanada ruhlantirib yubordi. Bu xayrli ishlarga bosh-qosh bo'layotgan ustozimiz Botir akadan behad minnatdor bo'lishyapti.

Malika QO'RDOSHEVA,

Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi

9- umumta'lim maktabning 7 - «V» sinf

o'quvchisi.

QALBIM YORITGAN FASL

Men bahor faslini shunday atayman.
Chunki uyg'onish,
yangilanish fasli
bo'lmish bahordagi
o'zgarishlar, sabza
urgan ko'm-ko'k
maysalar, mayin
shabboda
daraxtlarning raqs
tushayotgandek
chayqalishi qish
faslida biroz
zerikkan, toliqqan qalbmni yoritib
yuboradi. Ketmonini yelkasiga tashlab,
o'z dalasiga oshiqqan bobodehqonni ko'rib
g'ayratimga g'ayrat qo'shilsa, qiru adirlarda
chug'urlashib, tolbargakdan jamalak soch
taqib quvnashayotgan qizaloqlarni ko'rib,
zavqlanib ketaman.

Shabboda erkalab sochim silaydi,

Lek qalbm sirlarin hecham bilmaydi.

Tili-zaboni yo'q, zilol, osuda,

Qalbm dardin faqat suvlar tinglaydi.

Zuhraxon IKROMOVA,

Navoiy viloyati,

Xatirchi tumani, Oltinobod qishlog'idagi

53 - maktab o'quvchisi.

«KAMOLOT» YETAKCHILARIGA RAHMAT

Xo'jayli tumanidagi 14-, 27-, 40-, 57-, 58-, 59-, 62- maktab o'quvchilari tomonidan «Obod mahalla» deb nomlangan bellashuv tashkil qilindi.

Unda salomnoma, Vatan haqida qo'shiq, kichik sahna ko'rinishi, lofchilar va raqs ijro etish kabi shartlar bajarildi. Har bir maktab o'quvchilari barcha shartlarni a'lo darajada bajarishga harakat qildilar. Bellashuv so'ngida esa g'olib maktab aniqlandi.

Bizning 57- maktabimiz birinchi o'rinni oldi. 58- va 40- maktab o'quvchilari ikkinchi o'rinni, 59- maktab esa uchinchi o'rinni egalladi.

G'olib bo'lishimizda maktabimizning «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati yetakchilari - Ziyoda Erniyozova, Oygul Jamoliddinovalarning xizmati katta bo'ldi. Buning uchun ularga rahmat.

Maktabdoshlarimga esa, kelgusi bosqichlarda ham g'oliblik nasib etishini istab qolaman.

Bibimaryam XO'JANOVA,

Qoraqalpog'iston Respublikasi, Xo'jayli tumanidagi

57- maktabning 9- sinf o'quvchisi.

MO'JAZ XARITA BO'YLAB SAYOHAT

Respublika Ijtimoiy yo'nalishdagi maxsus gimnaziyada yigirmadan ziyod mamlakatlarga sayohat uyushtirildi. 2-11 sinf o'quvchilari ishtirokida bo'lib o'tgan «Do'stlik» festivalida har bir sinf alohida mamlakatni tanlab, o'sha yurtning tarixi, milliy urf-odatlar, liboslari, milliy taomlari, milliy pul birliklari, hatto milliy kuy-qo'shiqlarini namoyish etishdi. Festivalga UNESCOning O'zbekistondagi vakolatxonasidan mehmonlar, Toshkent shahridagi 11 ta UNESCOga a'zo maktablar rahbarlari tashrif buyurishdi.

Gimnaziya rahbari Gulandon Subhonova tadbir xususida shunday dedi:

-Bugungi «Do'stlik» festivalimiz UNESCOning ASP dasturiga kiritilgan maktablarning 50 yilligiga bag'ishlangan. Hozirgi kunda O'zbekiston bo'yicha 31 ta maktab ASP dasturi bo'yicha ish olib boradi. Xalqaro maydondagi ta'limga taalluqli loyihalarni bajarish, ular bilan ishlash, xalqaro miqyosdagi maorifga doir tadbirlarni, ta'limdagi yangiliklarni hayotga tadbir etish kabi keng qamrovli tadbirlarni

o'zichiga oladi. Mehmonlarimizdan biri Qurilish kollejining UNESCO ishlari bo'yicha direktor muovini Ma'suda Temurovaning ham so'zlarini tinglab ko'rsak.

-Bizning ilgari Qurilish bilim yurtimiz Butunittifoq tanlovda g'olib chiqib, 1989 yilda UNESCOga a'zo bo'lgan. Uning shartlaridan biri ingliz tilini yaxshi bilib,

o'quvchilar dunyo bolalari bilan muloqotga kirisha olishi lozim. Maktab muhiti, bolalar saviyasi ham yuqori bo'lishi darkor.

Kirish so'zidan keyin mehmonlar «Mamlakat» ko'rgazmalari tashkil etilgan saxnga bir-bir tashrif buyurib, horij yurtga borgandek taassurot olishdi. Har bir mamlakat «namoyondalari» o'sha yurt tilida qarshi olishar, milliy taomlaridan mehmon qilishar, milliy libosda qo'shiq kuylab, raqs tushishardi. Tirishqoq, faol o'quvchilarga

Toshkentdagi elchixonalar, madaniyat markazlari yaqindan yordam bergani kundek ravshan edi. Amerika, Germaniya, Italiya, Fransiya, Yaponiya, Hindiston kabi mamlakatlarning ko'rgazmalarida o'sha davlatlarning milliy ramzlari, minora va binolarining maketlaridan tortib, Amerikaning «Xot-dog», «Koka-kola»si, Italiyaning «Pitssa» va «Spagetti»si, Yaponiyaning «choy marosim»lari, Koreyaning «achchiq salatlar»i, Fransiyaning atir-upalariyu «Olivye» salati, Germaniyaning «Gamburger» larigacha

uyushtirilgandi.

Saudiya Arabistonini havola etgan 4- «E» sinf o'quvchilariga esa elchixonona tomonidan aynan o'sha kuni uchun milliy taomlar samolyotda keltirilibdi. Barcha mehmonlar muqaddas dargohga yetkazishni niyat qilib, shirin pahlavalardan tanovvul qilishdi. Misrtarg'ibotchilari bo'lmish 7-sinf o'quvchilari esa elchixonadan milliy taomlarining taomnomasini, kerakli masalliqalarini o'rganib, o'zlari tayyorlashibdi: «Misrning milliy shirinliklaridan biri Basbusa manna kukukni, qatiq, suv, shakar solinib, gaz duxofkasida pishiriladi. Milliy taomi Malyubi esa tovuq go'shti, guruch, bodom, baqlajon va pomidordan tayyorlanadi»- deydi ular...

Mo'jaza xarita bo'ylab mamlakatlarda sayrni uyushtirgan o'quvchilar g'ayrati mehmonlarni ham to'liqlantirib yubordi. Bunday tadbir nafaqat tashrif buyuruvchilarda, balki o'quvchilarda ham ko'p taassurot va bilim ko'nikmalarini hosil qilishi bejiz emas.

Muharrama PIRMATOVA.

Insonlarga nur-ziyo tarqatuvchi, oqu-qorani ajratishga o'rgatuvchi muqaddas maskan bu maktabdir.

ZIYOKOR SULOLALAR

Ustoz yosadi

«sulola»lar To'liq Haydarovning qizlari ham shu maktabda dars

Shunday ziyo maskanlaridan biri 1966 yili ochilgan Toshkent shahar Akmal Ikromov tumani Birlik dahasida joylashgan, 960 o'ringa mo'ljallangan 193-o'rta maktabdir. Bu maktabda dastlabki yillarda Ikkinchi Jahon urushi qatnashchisi fidoyi o'qituvchi Najmiddin aka

oshxona joylashgan bo'lib, o'quvchilarning tanaffus vaqtlarida maroqli dam olishlari uchun alohida xonalar ajratilgan.

Maktabda matematika fanini chuqurlashtirib o'qitishga ixtisoslashgan sinflar mavjud. Bu sinflarda matematika, ingliz tili va kompyuter saboqlari mukammal o'qitilganligi sababli o'quvchilarning bilim darajasi ancha yuqori. Bundan tashqari, maktabda sport-sog'lomlashtirish ishlariga ham alohida e'tibor berilgan. Shu bois tuman, shahar miqyosida o'tkazilayotgan sport musobaqalarida o'quvchilar faxrli o'rinlarni egallab kelmoqda.

Maktabimizda ota-onasining ustozlik kasbini faxr bilan davom ettirib kelayotgan ziyokor «sulola»lar talaygina. O'zining 45 yillik umrini jajji bolajonlarga harf tanishiga baxshida etib kelayotgan Dilorom opa Qodirovaning 4 farzandi va bir kelinlari, tajribali ustozlarimizdan Lazokat opa Isroilovanning 2 nafar qizi va kelinlari, 35 yildan buyon o'qituvchilik kasbini e'zozlab kelayotgan Dilorom opa Hamidovanning 2 nafar farzandi, oilaviy

beradi. Ha, albatta bu ro'yxatni davom ettirsam qariyb o'nlab oilalarda oilaviy ustozlik kasbi e'zozlanmoqda.

Maktabimizda bu kichik «sulola»lar birlashib, katta, ahil oilani tashkil qiladi. Ularning barchasi o'z kasbini burch deya anglaydilar. Shuning uchun ham maktabimizda tashabbuskorlik va ilmga chanqoqlik qadrlanadi.

Shahlo ABDURAHMONOVA,

Toshkent shahar, Akmal Ikromov tumanidagi 193-o'rta maktabning Boshlang'ich sinf ilmiy bo'lim mudiri.

Nuriddinov rahbarlik qilganlar. Nuriddin akadan so'ng Muhayyo Odilova, hozirda esa maktabga jonkuyar rahbar Munira Alimova boshchilik qilmoqda. Maktab rahbari va jamoaning tinimsiz harakatlari bilan 1991 yil maktabda 422 o'rinli qo'shimcha yangi bino qad ko'tardi. Bu binoda boshlang'ich sinf o'quvchilari va shinam

ORZULARING OMON BO'LSIN NURJAHON

Bolalik - umrning go'zal fasli. Beg'ubor hislarga o'shno etuvchi, orzular qat'otida olib uchuvchi bu xushnud damlarda xayolotning turli bekatlariga qo'nib o'tasiz.

Navoiy shahridagi 8 - maktabning 7-sinfida tahsil olayotgan Nurjahonning she'riy mashqlarini o'qib, uning bu urinishlarini siz aziz muxlislar e'tiboriga havola etgim keldi. Chunki, uning misralarida iqtidor

uchqunlari bisyore edi. She'riyatning mashaqqatli va rohatbaxsh nafasi senga doimo hamroh bo'lishini tilayman, Nurjahon! Ijod namunalaring she'rparast dillarni cho'g'lantirib, ezgulikka intilgan ko'ngillarni alangalatsin.

Oygul OCHILOVA,

«Do'stlik bayrog'i» gazetasi bo'lim muharriri.

ORZU

Men bir go'zal bog' yaratsam,
Bulbul xumor kuylasa.
Shunday toza qalb yaratsam,
Dillar tavof aylasa.
Jo'shib-jo'shib she'rlar yozsam,
Unda yurak so'zlasa.
Yozganlarim ko'ngil yoshin
Artmoqlikka yarasa.

ONAM QADRIN ANGLADIM

Qani meni onam, derlar,	Ko'ngillarin yarimligin
Onajonim o'zlari.	Yashirmoqchi bo'larlar.
Onalarin yod etganda,	Biz-la bag'ri butunligin,
Hamon titrar so'zlari.	Bayon qilib kularlar.
O'rtanarlar «Oh, onam» deb,	Onasizlik qiyinligin
Yoshga to'lar ko'zlari.	So'zlaridan angladim.
Qaytmas onam qaytar derlar,	Ona qadrin buyukligin,
Qish, bahor, yoz, kuzlari.	O'zlaridan angladim.

Nurjahon USMONOVA.

G'OLIBLAR BUYUK BRITANIYAGA BORADILAR

Birlashgan Millatlar Tashkiloti 2003 yilni «Toza ichimlik suvi yili» deb e'lon qildi. Shu munosabat bilan O'zbekiston Respublikasi Xalq Ta'limi Vazirligi, Respublika ta'lim Markazi, O'zbekistondagi Buyuk Britaniya Kengashi tomonidan umumta'lim maktablarining o'quvchilari o'rtasida «Tomchi suvda hayot jilvasi» ko'rik- tanlovi o'tkazildi.

Yaqinda ushbu ko'rik- tanlovning Respublika bosqichi Toshkent shahrida bo'lib o'tdi. Tanlovning asosiy maqsadi- suv muammosi haqida o'quvchilarning bilimi va tushunchasini oshirish, shu bilan birga suvni tejashga o'rgatishdir.

Tanlovda Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar hamda Toshkent shahrining eng g'olib maktablari ishtirok etdi. O'quvchilar suv muammosi haqida o'z g'oyalarini ilgari surdilar.

Qashqadaryo viloyati, Kitob tumani jamoasi birinchi, Toshkent viloyati, Zangiota tumanidagi 15- maktab jamoasi hamda Qoraqalpog'iston Respublikasi Nukus shahridagi 2- litsey jamoasi ikkinchi, Namangan, Farg'ona, Jizzax viloyati vakillari uchinchi o'rinlarni egalladi.

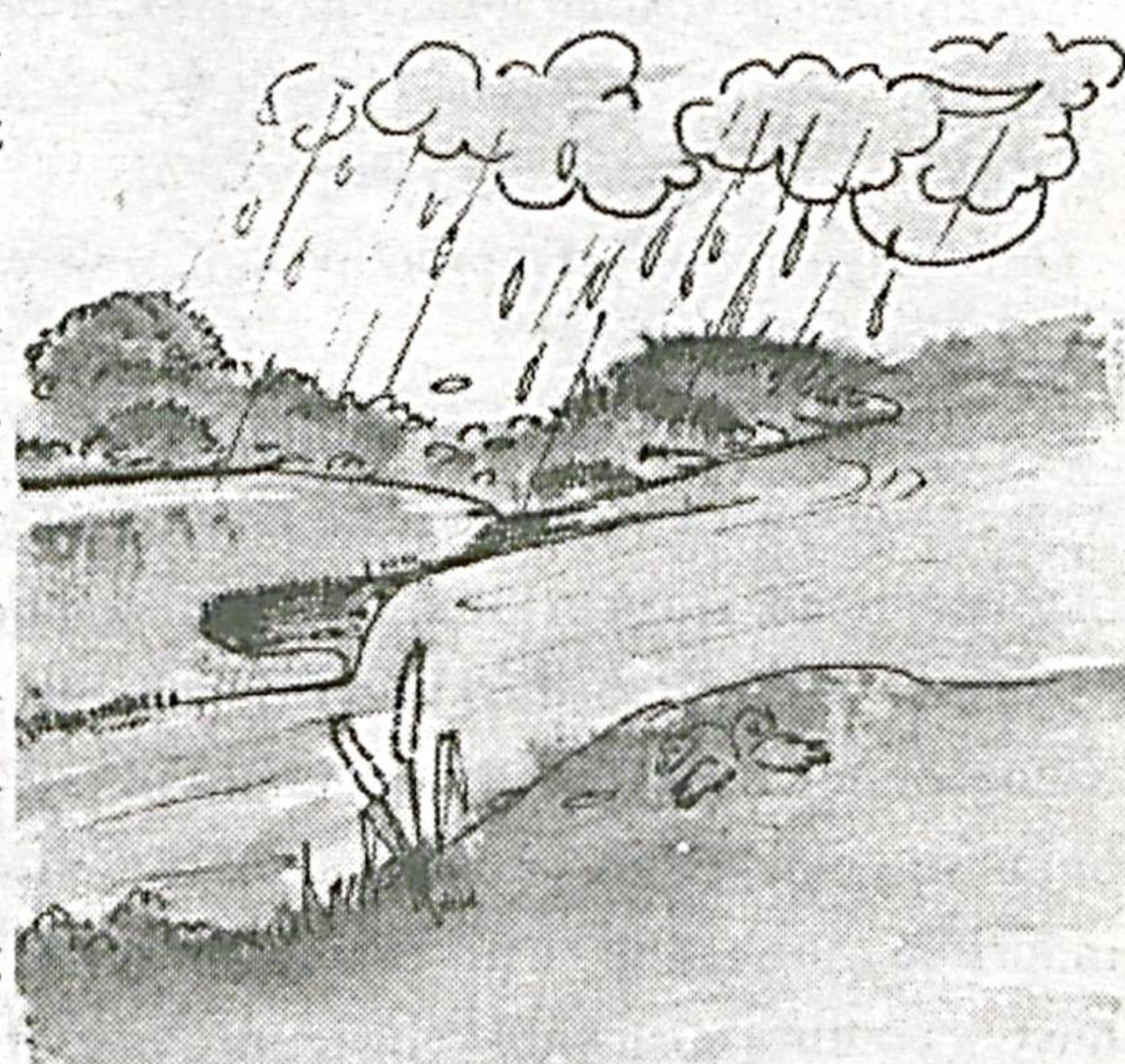
G'oliblarga Xalq Ta'limi Vazirligining «Faxriy yorliq»lari va esdalik sovg'alari topshirildi. Shuningdek, «EKOSAN» jamg'armasi, Tabiatni muhofaza qilish davlat qo'mitasi, Respublika o'quvchilarining «BIOEKOSAN» o'quv- uslubiy majmuasi tanlov g'oliblariga o'z sovg'alarini topshirdi.

Qashqadaryo viloyati, Kitob tumanidan 1- litsey o'quvchilari Buyuk Britaniya Kengashining sinovlaridan muvaffaqiyatli o'tdilar va bir oyga Buyuk Britaniyaga boradigan bo'ldilar. U yerda ekota'lim sirlarini yanada chuqur o'rganib kelish imkoniyatiga ega bo'ldilar. Oq yo'l sizlarga, kitoblik o'quvchilar!

M.XASANBOYEVA,

Respublika Ta'lim Markazi,

«Sog'lomlashtirish» bo'limi bosh uslubchisi.

ODOBINGDAN BILURLAR

Bu voqea bahorning seryomg'ir kunlaridan birida sodir bo'lgandi. Ishdan qaytayotib, marshrutli taksiga o'tirdim. Yo'lovchilar ko'p, havo sovuq. Hamma o'z manziliga oshiqadi. Mashina o'z o'rnidan qo'zg'alishi bilan bolali bir ayol qo'l ko'tarib qoldi. Haydovchi «joy yo'q» degandek yo'lida davom etaverdi.

-Shu juvonni olib ketsang bo'lardi-da, o'g'lim,-dedi keksaroq bir kishi.- Sovuqda bola bilan qiynaladi-da.

-Qayerga olaman, amaki?- dedi haydovchi yigit hijolat bo'lib.- Tomga chiqarib olaymi?

-Uning bu gapi orqa o'rindiqda o'tirgan bolalarga ma'qul bo'ldi chog'i, piqirlab kulib qo'yishdi.

-«Tomda tovuq yotadi» bo'lmasin tag'in,-dedi ulardan biri. Bu bema'ni gapdan keyin bolalar xaxolab kulib yuborishdi.

Shu payt yonimda rubob tutgan bir yigit o'rnidan qo'zg'aldi:

-Aka, shu yerda to'xtating.

Mashina yo'l chetiga o'tib to'xtadi. Yigitcha mashinadan tushaturib, haydovchiga yuzlandi:

-Sizdan bir iltimos, biroz orqaga yurib, haligi ayolni olib keting,-dedi.

O'zi esa yengil kiyingan bo'laturib yaxmalak yo'ldan sirpana-sirpana yayov keta boshladi.

-Insofli, madaniyatli, vijdonli yigit ekan,-dedi haligi keksaroq kishi.-Ta'lim-tarbiya bergan ota-onangga ming rahmat,- deya duo qildi.

-Haqiqiy jentelmen,-deya kesatiq qildi haligi bolalardan biri.

-He, o'qimagan qishloqi, zamonamiz qahramoni,- qo'shimcha qildi uning sherigi.

-Uyalsalaring bo'lardi,-tanbeh berdi bir nuroniy onaxon. -Bo'pti-bo'pti, mana qizarib ketyapman, -bolalar mashinani boshlariga ko'tarib, qiyqirib kulib yuborishdi...

Mening xayolimdan esa yarim yo'lda tushib qolgan yigit ketmasdi. U ham boshqa tengdoshlari qatori «bez» bo'lib o'tiraversa bo'lardi-ku. Yo'q, u bunday qilmadi. Uning ishini qahramonlik yoki jasorat deb bo'lmasa-da, oddiy insoniy fazilat deb baholash mumkin. O'zim

madaniyat xodimi bo'lganim uchunmi, bu yigitchaga juda-juda havasim keldi. Orqa o'rindiqdagi bolalarning o'zlarini tutishlari esa juda ranjitdi. Respublikamizda yoshlarimizning bilim olishlari, hunar o'rganishlari, sport bilan shug'ullanishlari uchun katta imkoniyatlar yaratilgan. Ulardan unumli foydalanayotgan o'g'il-qizlarimiz juda ko'p. Lekin guruch kurmaksiz bo'lmaganidek, bilib-bilmay yomon ko'chalarga kirib

qolayotgan, ichkilikbozlik, giyohvandlik kabi salbiy illatlarni

odat qilayotgan ayrim yoshlarimiz ham yo'q emas. Ayniqsa, jamoat joylarida, transportlarda o'zini tutolmaydigan yoshlarni ko'rib, xafa bo'lib ketasan kishi.

To'g'ri, farzandlarimizga ta'lim-tarbiya berish biz- pedagoglarning ishimiz. Lekin bu mas'uliyatli vazifa birinchi galda esini tanigan yoshlarning zimmasida-ku! Qush uyasida ko'rganini qiladi, deb odamlar xulosa chiqarishsa nafaqat o'sha bolalarning, balki ularning avlod-ajdodlariga ham tegadigan isnod-ku!

Rustam QUVVATOV,

1-Toshkent pedagogika bilim yurti o'qituvchisi.

ODDIY INSONIY FAZILAT

G'afur G'ulom tavalludining 100 yilligiga

Davlat mukofotlari sovrindori G'afur G'ulom bolalar adabiyotining yuksalishida muhim o'rin egallagan buyuk shoirlardandir. G'afur G'ulom o'z ijodini bolalarga she'r yozishdan boshladi. Bu xususiyatini ijodi davomida unutmagan holda uning ko'plab asarlari kichkintoylarga munosib meros bo'lib qoldi.

G'afur G'ulom bolalarga bag'ishlangan ilk she'ri bilan ijod dargohiga kirib keldi. «Bir kuni, - deb yozadi G'afur G'ulom, - bolalar bog'chasidagi yetim bolalardan 15 nafarini bizning internatga olib kelishdi.

Bu go'daklar bilan tunab qoldim. Shu kecha o'z yetimligimni, boshimdan

kechirganlarim va shu yetim bolalarning ahvoli, hukumatimizning yetimlarga qilayotgan g'amxo'rliqi to'g'risida she'r yozdim. Bu mening birinchi she'rim edi».

Shundan so'ng uning birin-ketin she'riy va nasriy to'plamlari chop etila boshladi. «Mukofot» (1940 yil), «Tong otar qo'shig'i» (1949 yil), «Bari seniki» (1953 yil), «Birg'uncha ochilguncha» (1955 yil), «Siz mening yoshligimsiz» (1958 yil) she'riy to'plamlari, o'smirlar uchun «Shum bola», «Tirilgan murda», «Yodgor» singari badiiy yetuk asarlari shular jumlasidandir.

«Yasha deyman o'g'lim» she'rida shoir bolalardagi qahramonlikka bo'lgan zo'r havasni sezgirlik bilan payqadi. Ota bilan bola o'rtasida bo'lib o'tgan suhbatda o'g'ilning qo'rqmaslik, Vatanga bo'lgan sadoqat, hamma narsani bilishga qiziqish kabi xususiyatlari jonli obrazlar orqali ifodalanadi:

**Dada men osmonda uchar bo'lsam,
Cheki yo'q ko'kni ham quchar bo'lsam,
Yulduzdan yulduzga ko'char bo'lsam,
Siz tumanda qolib ne deysiz?
-Yasha, deyman o'g'lim!**

U qalamga olgan g'oyalar doirasiga e'tibor bersak, shoir ijodining bosh mezonini inson qalbi, xalqlar do'stligi, Ona- Vatanga muhabbat, hayot haqiqati va yuksak insoniylik fazilatlarining tarannumi etilganini ko'ramiz.

Inson va vijdon masalasi G'afur G'ulom asarlarining ajralmas qismini tashkil etadi. Qalb go'zalligi bilan tabiat go'zalligi orasidagi zamindor aloqalarni, yoshlar o'rtasidagi do'stona munosabatlarni, tabiatga mehr masalalarini jo'shib kuylaydi. U qaysi mavzuda asar yozmasin, faqat haqiqatni bor bo'y-basti bilan ko'rsatadi.

Umuman, Ona- Vatanni sevishga, unga chin-dildan xizmat qilishga, el-yurt an'alarini hurmat qilish, halol yashash G'afur G'ulom ijodiy faoliyatining mazmunini belgilaydi. Bu xususiyat shoir asarlariga chuqur singib ketgan.

G'afur G'ulom ijodida turli yoshdagi bolalarga mo'ljallangan asarlarni topish mumkin. «Tursunali nega varrakdan voz kechdi» she'rida texnikani kuch- qudratini kichik yoshdagi bolalar saviyasiga mos vositalarda- varrak va aeroplan orqali ko'rsatadi. Shoir varrakning kuchsiz ekanini, aeroplaning kuchliligini jonlantirish usuli orqali tasvirlaydi. Shoir

aeroplonda tinmay baland va uzoqlarga uchgan bola orzusini chizarkan, bolalarda zamonamizning shunday qahramoniga nisbatan muhabbat va havas uyg'otadi. Shu bilan birga bolalarni hayotda ro'y berayotgan yangiliklar, o'zgarishlar bilan tanishtiradi. Bularning hammasi ijodiy mehnat orqali vujudga kelayotgani,

BOLAJON SHOIR

qahramonlar izidan

borib, fan cho'qqilarini egallashga chorlaydi.

Aeroplaning otga o'xshatilishi esa, bola hayotiga juda mos keladi. Aeroplan talqinida bolalarni uni minib olishga «fanning eng cho'qqisiga» uchirib olib borishga chaqirishda ko'rinadi. Asar bolalarni texnika va hunarni puxta egallashga chorlash motivlari bilan ilgari suriladi.

G'afur G'ulom bolalar adabiyotida hajvchilikning taraqqiyotiga ham katta hissa qo'shgan shoiridir. «Turg'un va o'rdak», «Nortojining kurak tishi», «Ahmad yomon bola emas-ku, ammo», «Shum bola» kabi she'riy va nasriy asarlar shular jumlasidandir.

Shoir «Turg'un va o'rdak» masalida adashib hamma ishdan umidsizlikka tushishning yaramas odatligini, bu faqat yomon oqibatlariga olib kelishini ko'rsatib beradi. Shoir bu g'oyani bolalarning yoshi va saviyasiga mos holda ifodalashga harakat qiladi va g'oyani bolalarga tushintirishda o'rdak obrazidan foydalanadi.

Shoir «Nortojining kurak tishi» she'rida esa bolalarni ozodalikka, gigiyena qoidalariga to'la rioya qilish kerak ekanligini ko'rsatadi. Bu g'oyani 6 yoshli Nortojining «chollar kabi kemshik» ekanini bolalarga hikoya qilib, ularning e'tiborini mazkur obrazga qaratadi va bolalarni

sog'- salomat o'sishda maktab va jamoasining muhim

o'rin tutishini, yosh avlodning sog'liqni saqlashga rioya

qilish eng dolzarb masala ekani uqtiriladi. Shoir Nortoji tishlariga yalqovlik bilan qaraganligini aytadi, Nortoji tishlarida istagan narsaning topilishini ta'kidlaydi va uning kulguli holatini «karnayday og'zini ochishi va sassiq hid hammayoqqa taralib ketgani», «oldingi kurak tishida bir hafta burungi ovqat qoldig'i» kabi misralarda bo'rttirib, kulguli qilib tasvirlaydi.

Maktab va o'rtoqlari ta'siri tufayli Nortoji bunday xunuk hollardan holi bo'ladi.

Shoirning Ikkinchi jahon urushi yillarida bolalarga atab yozgan asarlarida ham xalqparvarlik, vatanparvarlik, qahramonlik, jasurlik va g'alabamizga to'la ishonch g'oyalari ilgari suriladi. Bu g'oya «Navqiron naslimiz sinov oldida», «Sen yetim emassan» kabi she'rlarida aks etadi. Ularda Ikkinchi jahon urushi yillarida yetim qolgan bolalarga davlatimizning g'amxo'rliqi va kishilarning vatanparvarlik, qardoshlik tuyg'ulari mahorat bilan ifodalangan. She'rida Vatanning muazzamligi, uning mehri daryo kishilari... ta'sirli ifodalangan. Shoir bolalarga yetimlik nima ekanligini tushuntirish bilan birga o'zining mushkul yetimlik hayotini tasvirlagan.

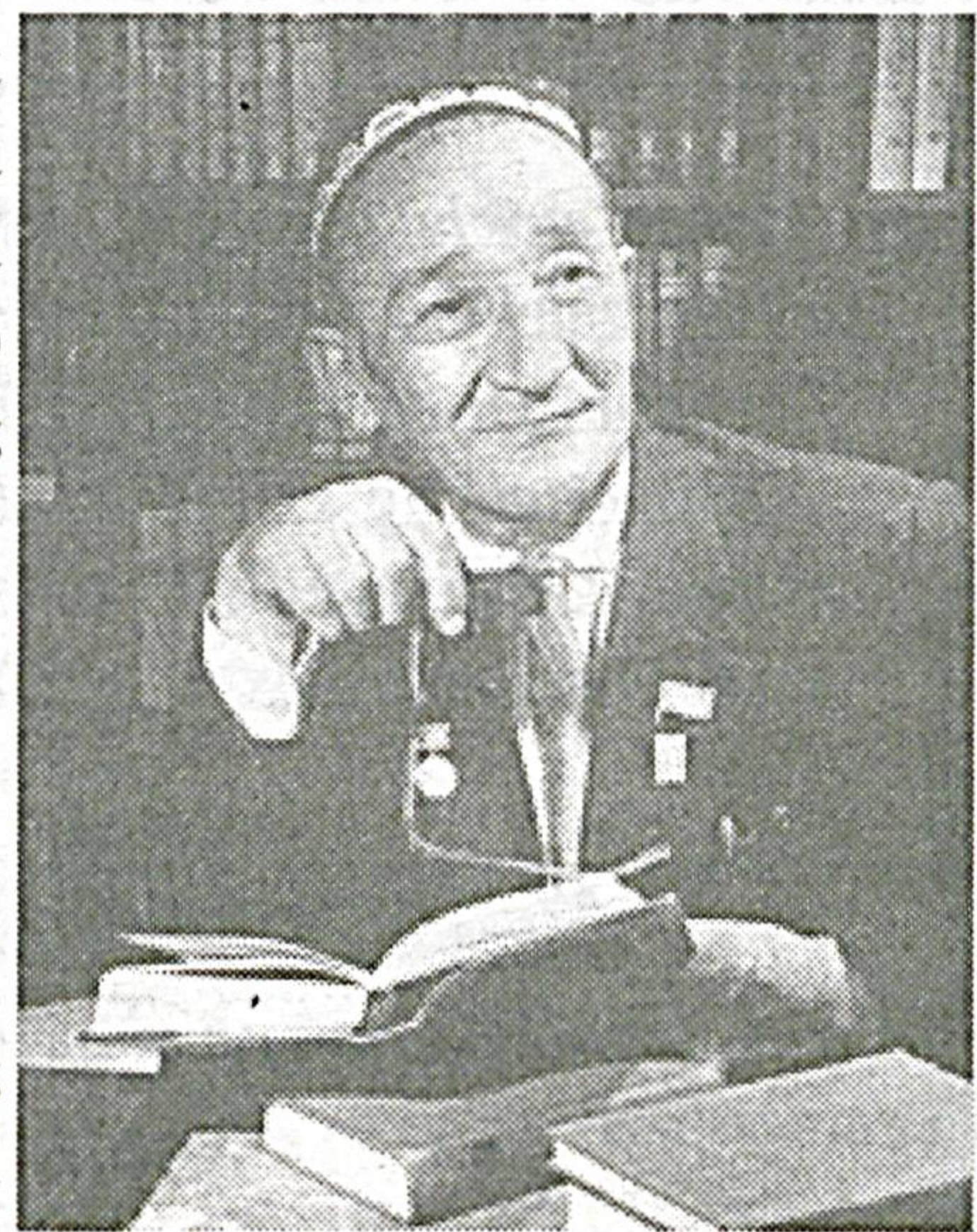
**Yetimlik nimadir,
Bizlardan so'ra,
O'ninchi yillarning
Sargardonligi,
Isitma aralash,
Qo'rqinch tush kabi
Hayot ko'zgusidan
O'chmaydi sira.
Men yetim o'tganman,
Oh, u yetimlik...**

Bizning yurtida haqiqiy odamiylik, insonparvarlik ruhi hukmron ekanini ko'rsatadiki, ularning dahshatli, fojiali voqealarni go'dak hayotida gavdalantiradi va g'alabamizning muqarrarligini hayajon bilan ifodalaydi.

G'afur G'ulom urushdan keyin ham bolalar uchun «Bari seniki», «Birg'uncha ochilguncha», «Siz mening yoshligimsiz», «Oltin medal» kabi she'r va hikoyalar yozdi. U o'zining barcha asarlarida yoshlarni vatanga munosib farzand bo'lishga chaqiradi.

Akademik shoir bolalarning baxtli hayotini yurakdan jo'shib kuylaydi. Davrga hamnafas she'r va hikoyalar, qissalar, badiiy tarjimalar farzandlarimizning hamisha ardog'idadir.

**Sohiba IRISHO'JAYEVA,
Filologiya fanlari nomzodi.**

MEN NABIRA QIZIMAN

Maktabimiz sevimli shoirimiz G'afur G'ulom nomi bilan ataladi. Shoir tavalludining 100 yilligi yurtimizda keng tantana qilinayotgan ayni kunlarda maktabimizni bir ko'rsangiz edi. Bayramona bezatilgan bilim maskanimizda sevimli shoirimiz G'afur G'ulom muzeyining ochilish marosimi bo'lib o'tdi. Tadbirimizga taniqli shoiru adiblar, matbuot xodimlari, shoirning qizlari Komilaxon opa va nabiralari, yaqinlari mehmon bo'lib kelishdi. Shoirning hayoti va ijodiga oid qiziqarli hikoyalar so'zlashdi. Muzeydagi qo'llanma va eksponatlar bilan tanishishdi. Bayramga atab tayyorlagan konsert dasturlarimizni tomosha qilishdi. Men ham bobomga bag'ishlab yozgan she'rimni o'qib berdim. U hammaga ma'qul bo'ldi.

**Sayr etsam ijod bog'in,
Turfa gullar bor ekan.
Turfa gullar jamoli,
Bizga iftihor ekan.**

**Jilvalanar bu bog'da,
G'afur bobom ijodi.
She'rlarida namoyon,
Betakror iste'dodi.**

**Shoir G'afur G'ulomning,
Men nabira qiziman.
Otashin she'rlarining,
Shaydosi, muxlisiman.**

**Ular mangu barhayot,
Bugun yuzga to'ldilar.
Xotiralar to'rida,
Aziz mehmon bo'ldilar.**

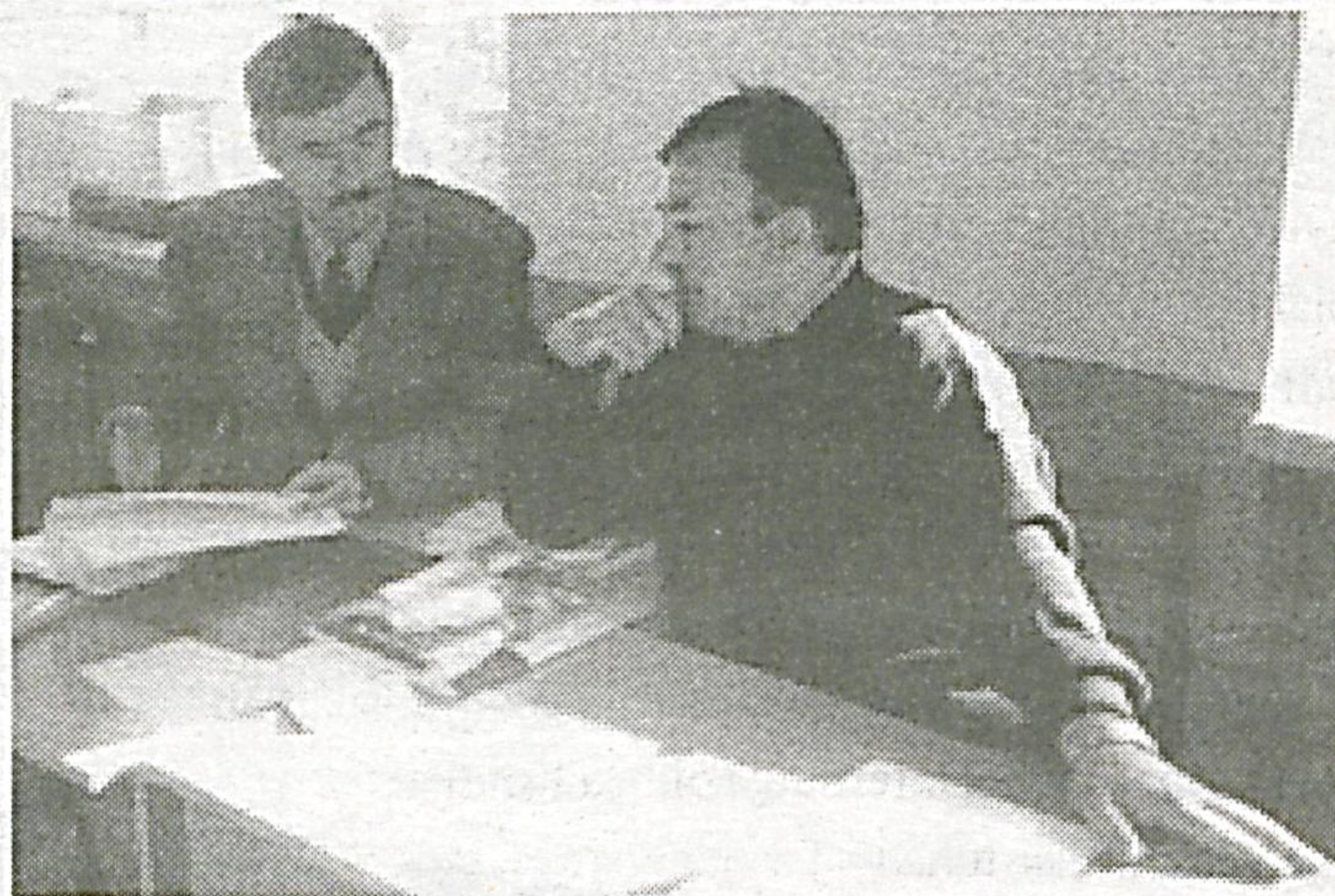
Dilafruz USMONOVA,

Toshkentdagi 169 - maktabning 6 - «V» sinf o'quvchisi.

Aziz o'quvchilar! Mana, «Iqtisoddan saboqlar» ko'rik-tanlovining saralash bosqichi ham ortda qoldi. Siz yarim yil davomida ko'rik-tanlovda qatnashib, iqtisodiyotning sirli olamiga sayohat qildingiz, hammangiz nimanidir o'rgandingiz. Iqtisodiy bilim asoslarining sermazmun qirralari bilan tanishdingiz.

D.Ochilova, H.Ochilova, D.Davlatova,
H.Ochilova, Z.Rahmonov,
M.Ostonova, T.Daminov,
F.Bahromova, M.Sohibova,
D.Qobilov, B.Ziyodova,
D.To'xtayeva, F.Amirova,
F.Nazirov, G.Suyarova,
A.Husainov, J.Rahmatov,
J.Haydarov, N.Shoymardonova,
O.Berdiyeva, G.Rasulova.
Shahrisabz shahridan:
U.Burxonov.

Ko'rik-tanlovimizda faol qatnashgan o'quvchilarimiz bilan tanishish:

1. Andijon viloyati.

Qorasuv shahridan: M.Mo'minov, S.Mo'minov, U.A.Abdurahmonova, Yu.A.Abdujabborova, N.Matg'ozieva.

Qo'rg'ontepa tumanidan: O.Mo'minov, Sh.Amatova, A.Qambarova, M.To'xtaboyev.

Andijon tumanidan: M.Abdullayeva, M.Namina.

8. Samarqand viloyati.

Paxtachi tumanidan: N.Jo'rayeva, E.Davlatov, Yu.Ashurova, M.Zubtiyeva, M.Yodgorova, Z.Xoliqova, A.Husainov.

Jomboy tumanidan: S.Mamadiyeva.

kompyuter texnologiyalari kolleji.

12. Faxritdin Nazirov, Qashqadaryo viloyati, Qarshi kompyuter texnologiyalari kolleji.

13. Nargiza Jo'rayeva, Samarqand viloyati, Paxtachi tumani, 15 - maktab.

14. Yulduz Ashurova, Samarqand viloyati, Paxtachi tumani, 15 - maktab.

15. Ma'suma Yodgorova, Samarqand viloyati, Paxtachi tumani, 15 - maktab.

16. Abdumannop Rahimov,

"IQTISODDAN SABOQLAR"

KO'RIK-TANLOVNING YAKUNLOVCHI BOSQICHIGA MARHAMAT!

Xo'jaobod tumanidan: X.Patidinova.

Oltinko'l tumanidan: B.Shokirov.

2. Namangan viloyati.

Pop tumanidan: M.Rahimova.

Yangiqo'rg'on shahridan: G.Yusufjonova.

Chortoq tumanidan: I.Yo'ldosheva.

3. Buxoro viloyati.

Jondor tumanidan: O.Qurbonov, F.Umarov, K.Rahmonov, N.Sayliyev.

Qorako'l tumanidan: R.Rajabov, U.Bozorov, R.Davlatov.

Peshku tumanidan: F.Akromov.

G'ijduvon tumanidan: M.Hayitova.

Rishton tumanidan: G.Musayeva.

4. Farg'ona viloyati.

Bag'dod tumanidan: T.Rahimov.

Farg'ona shahridan: F.Saydaliyeva.

5. Toshkent viloyati.

Oqqo'rg'on tumanidan: N.Hamroyeva.

Zangiota tumanidan: D.Qodirova.

6. Toshkent shahridan:

D.G'afurov.

7. Qashqadaryo viloyati.

Qarshi shahridan: X.Hidirov, A.Halilov, B.Yo'ldoshev, D.Elmuurodova, D.Qodirova, G.Rajabova, R.Murtazayeva, F.Egamberdiyev, D.O'rinova, D.Ahmedova, Z.Ayibova, A.Hakimov, A.Rahimov, J.Haydarov, J.Rahmatov, F.Bo'ronov, M.Mirzayev, U.Po'latova, N.Sultonova, O.Xushitov, N.Jalilova, A.Asadov, Sh.Amonov, J.Mirzayeva, Sh.Eshmo'minova, J.Bo'riyev, M.Tilapova, G.Amirqulova, G.Azimova, K.Abdusoliyeva, Z.Mamatova, U.Haydarov, J.Bo'tayev, X.Nazimov, Z.Badalova, Sh.Ernazarova, J.Jo'rayev, A.Hamidov, Q.Tursunova, G.Yo'ldosheva, Sh.Ismoilov, K.Mansurova, Sh.Shodmonova, A.Rasulov, U.Azizov, M.Rasulova, Sh.Bo'tayev, N.Hakimova, H.Ro'ziyeva,

9. Surxondaryo viloyati.

Uzun tumanidan: A.Rahimov, R.Bekmetov, Sh.Rasulov, Shamsitdinov, P.To'rayev.

Qiziriq tumanidan: S.Xo'jamberdiyeva, Sh.Haydarova, D.Mengliyeva, M.Jovliyev.

10. Navoiy viloyati.

Xatirchi tumanidan: B.Rajabov, Sh.Abdiyeva, Z.Tojiyeva, Z.Qodirov, J.Muhammadiyev.

Qiziltepa tumanidan: I.Saidova.

Fursatdan foydalanib, ko'rik-tanlovga faol qatnashgan barcha iqtisodiy bilim ixlosmandlariga o'z minnatdorchiligimizni bildiramiz. O'ylaymizki, siz o'rtirgan bilimlar kelajakda kundalik hayotingizda asqotadi. Buning o'zi siz uchun katta yutuq. Lekin, har qanday tanlovda g'oliblar bo'lganidek, «Iqtisoddan saboqlar» ko'rik-tanlovimizning g'oliblarini e'lon qilish fursati yetdi. Marhamat, ular bilan tanishish:

1. Muvazzam Abdullayeva, Andijon viloyati, Andijon tumani, Zavraq qishlog'i.

2. Otabek Qurbonov, Buxoro viloyati, Jondor tumani, 20 - iqtidorli bolalar maktabi.

3. Komil Rahmonov, Buxoro viloyati, Jondor tumani, 20 - iqtidorli bolalar maktabi.

4. To'liq Rahimov, Farg'ona viloyati, Bag'dod tumani, iqtisodiy gimnaziya.

5. Husan Xidirov, Qashqadaryo viloyati, Qarshi shahar, 35 - maktab.

6. Dilobar Qodirova, Qashqadaryo viloyati, Qarshi shahar, 35 - maktab.

7. Dilfuza O'rinova, Qashqadaryo viloyati, Qarshi shahar, 35 - maktab.

8. Dildora Ahmedova, Qashqadaryo viloyati, Qarshi shahar, 35 - maktab.

9. Nilufar Jalilova, Qashqadaryo viloyati, Qarshi kompyuter texnologiyalari kolleji.

10. Qunduz Tursunova, Qashqadaryo viloyati, Qarshi kompyuter texnologiyalari kolleji.

11. Zokir Rahmonov, Qashqadaryo viloyati, Qarshi

Surxondaryo viloyati, Uzun tumani, 3 - iste'dodli bolalar maktabi.

17. Ruslan Bekmetov, Surxondaryo viloyati, Uzun tumani, 3 - iste'dodli bolalar maktabi.

18. Bekzod Rajabov, Navoiy viloyati, Xatirchi tumani, 22 - maktab.

19. Shahnoza Abdiyeva, Navoiy viloyati, Xatirchi tumani, 22 - maktab.

20. Iroda Saidova, Navoiy viloyati, Qiziltepa tumani, Ahmad Donish nomli maktab.

Ro'yxatda nomlari keltirilgan g'oliblarni iqtisod fani o'qituvchilari bilan birgalikda 2003 yil 20 may kuni soat 10⁰⁰ da «Kamolot» ijtimoiy harakati binosiga taklif qilamiz. (Aniq manzil: Toshkent shahri, Navoiy ko'chasi, 11 uy). Bu yerda siz «Kamolot» harakati rahbarlari, gazeta xodimlari va ko'rik-tanlov tashkilotchilari bilan uchrashasiz. Uchrashuv chog'ida 20 nafar g'oliblar ichidan sovrindor o'rin sohiblari aniqlanadi. Sovg'alar o'sha yerning o'zida topshiriladi. Soat 12³⁰da tushlik tashkil qilinadi. Tushlikdan so'ng, «Iqtisodiy bilim asoslari» darsligi mualliflari bilan uchrashuv tashkil qilinadi. Suhbat chog'ida iqtisod fani, uni o'qitish yo'l-yo'riqlari va istiqboli haqida iqtisod fani o'qituvchilari davrasida fikr yuritiladi. Darvoqe, bu kuni albatta iqtisod fani o'qituvchilaringiz bilan kelishni unutmang. Ular uchun ham ajratilgan sovg'a va «Faxriy yorliq»larimiz bor. Uchrashuv soat 16⁰⁰ da tugaydi. (Eslatma: G'oliblar va ularning o'qituvchilarini Toshkentga kelib-ketish va yotoq harajatlarini qoplashni ko'rik-tanlov tashkilotchilari o'z zimmlariga olishmagan.)

Shu bois, muhtaram maktab direktorlari va Xalq Ta'limi bo'limi mudirlariga! Shunday o'quvchi va o'qituvchilaringiz bilan faxrlansangiz arziydi. Ularning safar harajatlarini qoplashga yordam berasiz, degan umiddamiz.

Aziz «Iqtisoddan saboqlar» ko'rik-tanlovi g'oliblari! Sizni 20 may kuni yakunlovchi bosqichda intizorlik bilan kutib qolamiz.

Ko'rik-tanlov tashkilotchilari.

MEN UCHUVCHI BO'LAMAN

Samolyot, hoy samolyot,
Qanotingni pastlab o't.
Quyug'ingda nima bor,
Tunda yonar qanday o't?

Ba'zan chizib ketasan,
Ko'z ilg'amas osmonni.
Past uchasan ba'zida,
Hovliqtirib yosh jonni.

Juda baland ovozing,
Zirillatar oynani,
Har uchishda parvozing,
Qaylarga eltar sani.

Bir kun bobom aytdilar,
Katta bo'lsang Umidjon.
Zo'r uchuvchi bo'lasan,
Yo'ling havo, keng osmon.

Shuning uchun samolyot,
Iltimosim bajo et.
Men uchuvchi bo'laman,
Tushib meni ola ket.

Shoirlar bolalarga

ONAMGA O'XSHAGIM KELAR

Saranjomu sarishta,
Namunalar barcha ishda,
Gullarni parvarishda,
Onamga o'xshagim kelar.

Pazandalik jon-dillari,
Xazinadir ko'ngillari.
Koyishni bilmas tillari,
Onamga o'xshagim kelar.

Ko'zlaridan yog'ilar nur,
Mamnunlikdan zavqu surur.
Ular bizga faxru g'urur,
Onamga o'xshagim kelar.

Farzandlarga sadag'a jon,
Ulashurlar mehru iymon.
Takror aytgum har dam, har on,
Onamga o'xshagim kelar.

SOG'LOM AVLOD BIZLARDURMIZ

Assalomu alaykumni
Tildan aslo qo'ymaymiz.
Sog'lom avlod bizlardurmiz,
Kuylab, o'ynab to'ymaymiz.

Biz kelajak kulib turgan,
Biz orzular ummoni,
Shirin-shirin xayollarmiz,
Bobolarning armoni.

Yurtboshimiz ekan nihol
Gulidirmiz, gulimiz.
Tinim bilmas sho'xu shodon,
Sayroqi bulbulimiz.

Biz kelajak kulib turgan,
Biz orzular ummoni.
Shirin-shirin xayollarmiz,
Bobolarning armoni.

Nuriddin AMINJON.

1. Movarounnahr so'zi qanday ma'noni bildiradi?

- A. Daryoning narigi tomoni;
- B. Ikki daryo oralig'i;
- C. Oltinga boy diyor;
- D. Amudaryoning boshlanishi.

2. O'rta Osiyo xonliklarida davlat yerlari qanday atalgan?

- A. Vaqf;
- B. Davlat;
- C. Xususiy;
- D. Amlak

3. O'zbekistonning mustaqilligini birinchi bo'lib qaysi davlat tan olgan?

- A. Hindiston;
- B. Gruziya;
- C. Yaponiya;
- D. Rossiya.

4. Quyidagi davlatlardan qaysi biri to'tilarning vatani?

- A. Hindiston;
- B. Avstraliya;
- C. Germaniya;
- D. Meksika.

5. Yer yuzida nechta davlat mavjud?

- A. 200 ta;
- B. 246 ta;
- C. 190 ta;
- D. 232 ta.

6. «Vitamin» atamasi fanga qachon va kim tomonidan kiritilgan?

- A. 1912-yil, Funk tomonidan;
- B. 1880-yil, Lunin tomonidan;
- C. 1887-yil, Mechnikov tomonidan;
- D. 1879-yil, Lui Paster tomonidan.

7. To'g'ri burchakli uchburchakning o'tkir burchagi qarshisida yotgan katetning gipotenuzaga nisbati nima deb ataladi?

- A. Kosinus;
- B. Sinus;
- C. Tangens;
- D. Kotangens.

8. Braziliya pul birligi qanday ataladi?

- A. Funt;
- B. Kip;
- C. Frank;
- D. Kruzeyro.

Tuzuvchi: Feruza RAHIMOVA,
Samarqand viloyati,
Oqdaryo tumanidagi

23 - maktabning 8-sinf o'quvchisi.

ARALASH

TEST

«CHIPPOLINO» SALATI

Kerakli masallqlar:

200 gr. ko'k piyoz, 3 dona tuxum, 100 gr. mayonez yoki qaymoq, tuz.

Tayyorlanishi:

Ko'k piyoz yaxshilab maydalab to'g'raladi. Tuxumni qaynatib olib, u ham maydalab to'g'raladi. Tuz va mayonez solib aralashtiriladi.

«CHEBURASHKA» TORTI

Kerakli masallqlar:

2 dona tuxum, 1 st. shakar, 100 un, 2 dona olma, 0,5 st. murabbo, 1 ch i m d i m sirkada so'ndirilgan soda.

Tayyorlanishi:

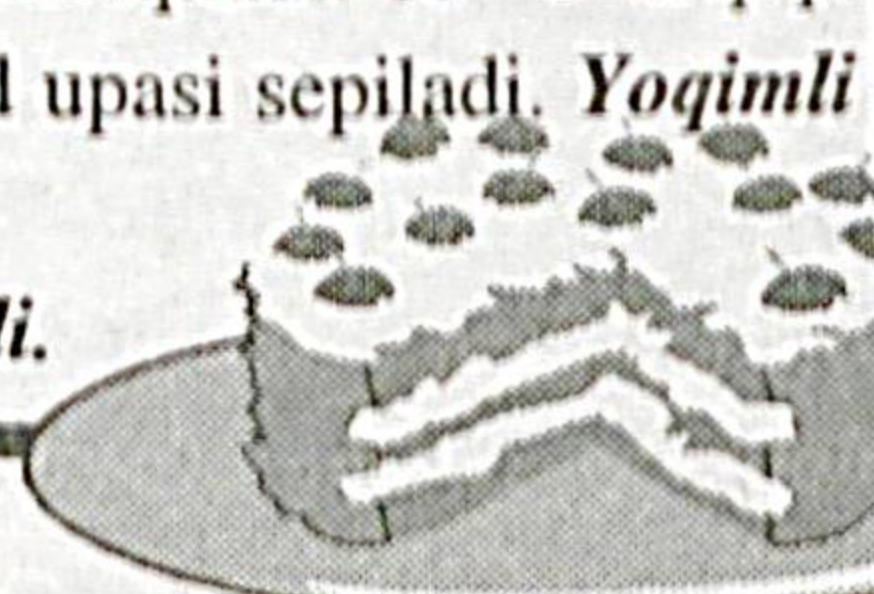
Tuxumni tog'orachaga chaqib, ustiga soda solib yaxshilab aralashtiriladi. Keyin qoriladi. Qizdirilgan va yog' surtilgan solib, ustiga murabbo va qirg'ichdan Uning ustiga qolgan xamirni solib, tekislab davomida pishiriladi. Qizarib pishgach, ustiga qand upasi sepiladi. Yoqimli ishtaha!

Dilafr'o'z SATTOROVA tayyorladi.

O'CHIL DASTURXON

shakar, eritilgan saryog', 3 st. un solib yumshoq xamir tovagaxamirning yarmini o'tkazilgan olmasolinadi. chiqiladi. 35-40 daqiqa

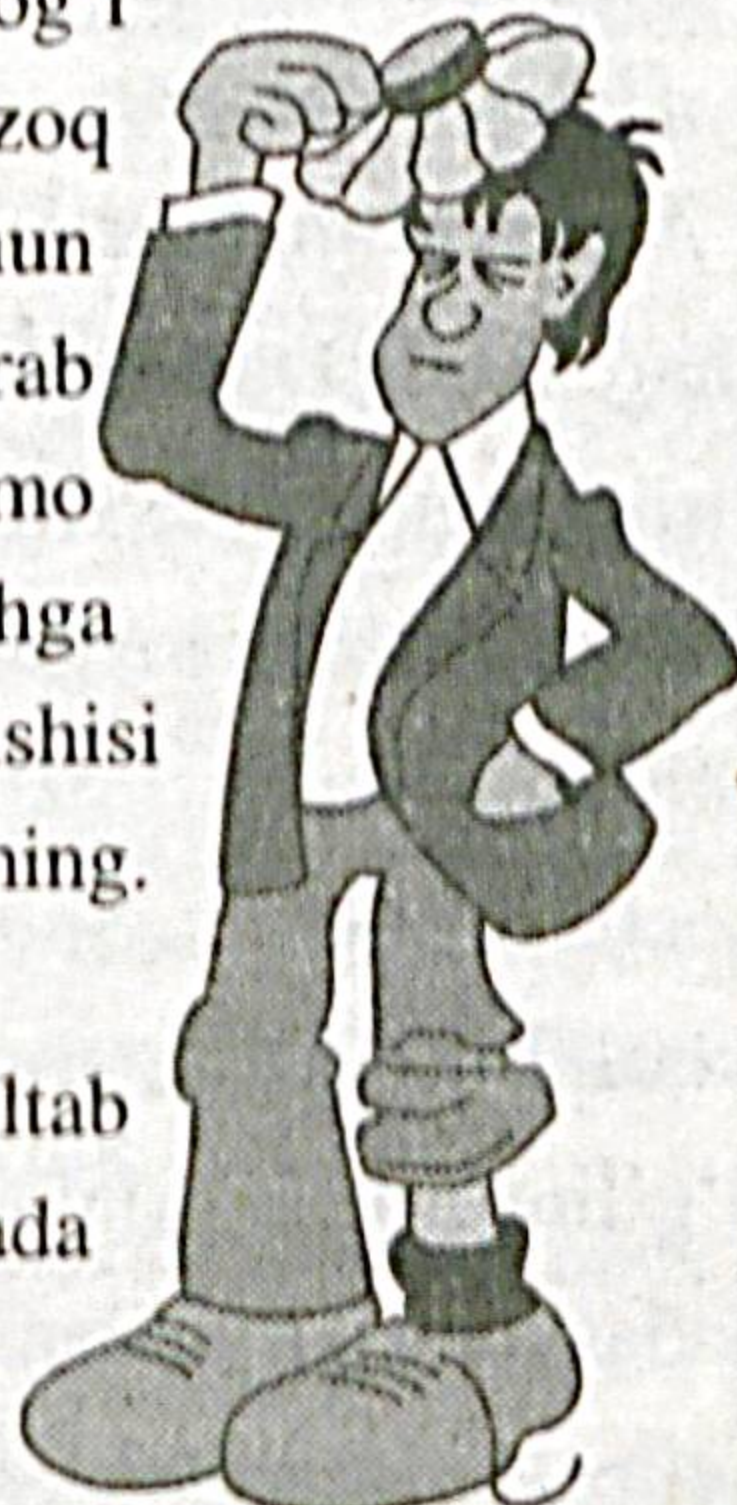
PIYODA, UMRING BO'LAR ZIYODA!

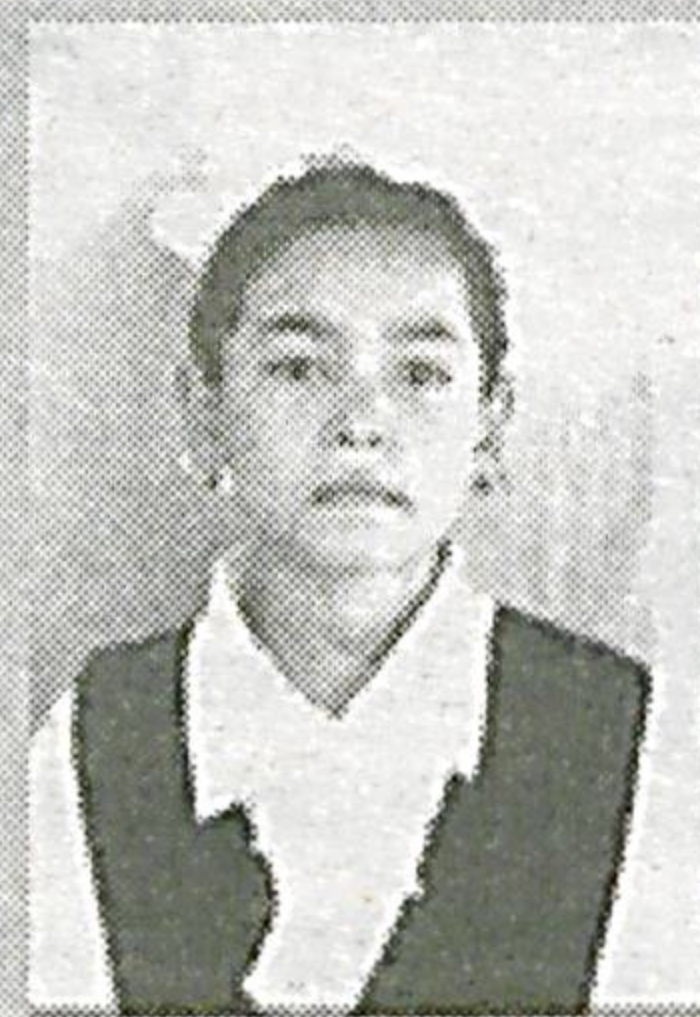
Xalqimizda «Ko'p yursang - uzoq yashaysan» degan maqol bor. Darhaqiqat, piyoda yurish - salomatlikni mustahkamlaydigan eng qadimgi vositalardan biri. Piyoda yurganda ko'p mushaklar ishga tushadi. Organizmning yurak tomir, nafas olish va boshqa sistemalari faoliyati oshadi. Kun bo'yi ishlab charchagan odam ishdan keyin 20-30 daqiqa piyoda yursa charchog'i yozilib, tetiklashadi. Piyoda yurish, xususan, yoshi o'tib qolgan va uzoq vaqt jismoniy mashqlar bilan shug'ullanmay yurgan odamlar uchun jismoniy mashg'ulotning ajoyib turi bo'lishi mumkin. Vaqtimizga qarab har kuni yarim, bir-ikki soatcha piyoda yursak juda foydalidir. Ammo vaqtingiz qanchalik kam yoki tig'iz bo'lsa, masalan, maktabga kechga qolayotgan bo'lsangiz, shahdam-shahdam qadam tashlab yuring. Yaxshisi haftada 3-5 marotaba, xususan, ertalab yoki kechqurun yurishga odatlaning. Biroq, uxlashdan kamida ikki soat oldin yurishni unutmang.

Ishni har xil mashqlar bilan boshlang: qo'l va oyoqlaringizni siltab ko'tarib tushiring, egiling, cho'kkalab o'tiring. Oxirgi 5-10 daqiqada asta-sekin yuring. Shu zaylda 2-3 oy yurib tursangiz, o'zingizda ijobiy o'zgarishlarni sezasiz. Yengil harakatlanadigan va biror yumushni qilishda erinmaydigan bo'lib qolasiz.

O'DK Tibbiyot kollejining I-kurs, 30-guruh talabasi
Feruza OBIDOVA tayyorladi.

Sog' yurak - tog' yurak

OBOD MAHALLAM

Obod bo'lsin mahallam,
Nurga to'lsin keng olam.
Gul, ko'chatlar ekaylik,
Yana ko'rkam etaylik.

Nuroniylar fayz bo'lsin,
Shodlikka, zavqqa to'lsin.
Go'zal bo'lsin bog'u rog',
Yashnab tursin u har chog'.

*Malika NUROVA,
Buxoro viloyati, G'ijduvon
tumanidagi 46 - o'rta
maktabning 6 - «V» sinf
o'quvchisi.*

BIRO'LKAKI...

Men yasharman tinch o'lkada,
Bog'boni bor, posboni bor.
Farzandim, deb kuyib-yongan,
Dono, g'amxo'r sarboni bor.
Aholisi xo'p mehnatkash,
Keksalari donodir.
O'g'lonlari alp qomatli,
Bolalari zukkodir.

Shoiru hofizlari,
Go'yo bulbuligo'yo.
Yurtim har bir qarichin,
Ko'zga qilgum to'tiyo.

*Azizjon ISMOILOV,
Toshkent shahar, Sirg'ali
tumanidagi 322 - o'rta
maktabning 6 - «D» sinf
o'quvchisi.*

MEN O'ZBEK QIZIMAN

Yurtim, sen-la iftihor etarman,
Bag'ringda ulg'ayib, voyaga yetarman,
Ishonaman, orzularga yetarman,
Men o'zbek qiziman, o'zbek qiziman.
Kelajaging porloq qilsin xudoyim,
Yurtlar ichra mag'rur yurgin sen doim,
O'zing ishonganim, quyoshim, oyim,
Men o'zbek qiziman, o'zbek qiziman.
Senga tilaganim - oltindan taxtdir,
Munosib farzandlik - bu menga ahddir,
Madhingni kuylamoq - ham sharaf, baxtdir,
Men o'zbek qiziman, o'zbek qiziman.

*Madinabonu HAYDAROVA,
Namangan viloyati, Uchqo'rg'on tumanidagi
14 - o'rta maktabning
7 - «B» sinf o'quvchisi.*

TOPISHMOQLAR

Bir boshi bor, ming oyog'i,
Toza qilar hammayoqni.

(18.undis)

*Nodira MAMARAJABOYEVA,
Jizzax viloyati, Zafarobod
tumanidagi 10 - o'rta maktabning
3 - sinf o'quvchisi.*

To'p-to'p etadi,
Ursam, uchib ketadi.

(Koplok)

*Toshkent viloyati,
Parkent tumanidagi
35-o'rta maktabning
6-sinf o'quvchisi*

*Madina
SAIDMURODOVA
ertak qahramonlari
rasmini chizib
yuboribdi.*

HAR BORADA O'RTAHOL BO'LING

Qadimda Fozil ismli har narsaga qiziquvchan bir bolakay bo'lgan ekan. Kiyim tikib o'tirgan onasining yoniga borib, har xil savollari bilan uni ishdan chalg'itar ekan.

-Oyi, bu nima?

-Igna.

-Nega ignaning teshigi bitta?

-Ikkita bo'lsa tikib bo'lmaydi.

-Nega u ingichka?..

-Bor o'g'lim, dadangni yoniga borgin, -deydi qo'lga igna kirib

ketayozgan onasi...

Fozil endi dadasini savollarga «ko'mib» tashlaydi:

-Dada, qarang qushcha chirqirayapti, -dedi daraxt shoxidagi qushchalarni ko'rsatib.

-U chirqirayotgani yo'q, sayrayapti, -dedi dadasi yozib o'tirgan qog'ozlaridan bosh ko'tarmay.

-Nima deb sayrayapti?

-Fozil yaxshi bola bo'lsin. Dadasi ishlayotganda xalaqit bermasin, deb.

-Ho-o, aldamang...

Ana shu mahmadona, qiziquvchan Fozil bir kuni bog'da o'ynab yurib juda charchabdi. Daraxtning tagida dam olib o'tirsa, allanimaning shitirlab o'tlar orasiga kirib ketganini ko'rib qolibdi. «Bu nima bo'ldi ekan-a?» deya qiziqib, uning ortidan ketaveribdi. Bir joyga yetganda haligi narsa o'tlar orasidan chiqib, daraxtga o'rmlab chiqib boshlabdi. Fozil tikilib qarasa, ilon ekan. Qo'rqqanidan orqa-oldiga qaramay qocha boshlabdi. Shunda u ilonning ortidan quvib, uyidan ancha olislab ketganini, adashib qolganini fahmlabdi va ovozining boricha yig'lab yuboribdi. Hayallab qolgan o'g'lini qidirib kelayotgan dadasi uning ovozini eshitib, shu tarafga yuguribdi. Fozil dadasining bo'ynidan mahkam quchoqlab olibdi. O'ta qiziquvchanlik yaxshilikka olib kelmasligini anglab yetibdi.

Shahnoza SIDDIQOVA,

Farg'ona viloyati, Rishton tumanidagi

1 - umumta'lim maktabining 11 - «A» sinf o'quvchisi.

AQLSIZLAR QANDAY GAPIRISHADI?

-Dada, nega hayvonlar gapirishmaydi?-so'radi Murodilla dadasidan.

-Chunki ularning aqli yo'q-da, -deya javob berdi dadasi o'ylanib turib.

-Bo'lmasa nimaga aqli yo'q bolalar gapirishadi?

TEMURNING BOBOSI

-Bolalar, mana bu kimning surati?-deb so'radi o'qituvchi o'quvchilardan Nyutonning rasmini ko'rsatib.

-Bu Temurning bobosi, -javob berishdi ular bir ovozdan.

Chunki Nyuton Temurning bobosiga juda o'xshardi-da.

DOSKA QULAB**TUSHADI**

O'qituvchi:

-Jasur, qani doskaga chiq-chi.

O'quvchi:

-Chiqolmayman ustoz, chiqsam u qulab tushadi.

Dilrabo ASABOYEVA,

*Jizzax viloyati, Zafarobod tumanidagi
8 - o'rta maktab o'quvchisi.*

FONUSYOQING

-Oyi, ko'ylagimni dazmollab qo'ydingizmi?-so'radi Anvar onasidan.

-Yo'q o'g'lim, chiroq o'chib qoldi.

-Unda «fonar» yoqib qilaqoling...

Shoira ABDULLAYEVA,

Farg'ona viloyati, Toshloq tumanidagi

21 - o'rta maktab o'quvchisi.

Ona yurti - olin beshig
TONG Yulduzi

O'zbekiston bolalari va o'smirlarining gazetasi

Muassislar:

**O'ZBEKISTON
MATBUOT VA
AXBOROT
AGENTLIGI,
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
XALQ TA'LIMI
VAZIRLIGI,
«KAMOLOT»
YOSHLAR IJTIMOY
HARAKATI,
«SOG'LOM AVLOD
UCHUN» XAYRIYA
JAMG'ARMASI**

BOSH MUHARRIR:
Umida ABDUAZIMOVA
TAHRIR HAY'ATI:
Shuhrat AHMEDOV,
Jamoliddin FOZILOV,
Oynisa

MUSURMONOVA,
Qahramon
QURONBOYEV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir
o'rinbosari),
Po'lat MO'MIN,
Mukarrama
MURODOVA,
Tohir MULLABOYEV,
Ergashvoy SARIQOV.

Nashir «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi.

Gazeta «Ijod dunyosi»
nashriyot uyi kompyuter
bo'limida terib
sahifalandi.

Hajmi A-3, 2 bosma
taboq.

«Sharq» nashriyot -
matbaa aksiyadorlik
kompaniyasida ofset
usulida bosildi.

Adadi - 34659.

Korxona manzili:

«Buyuk Turon»

ko'chasi, 41.

Buyurtma № 1 - 412

Gazetani

Muharrama

PIRMATOVA

sahifaladi.

Navbatchi:

Jamila

ERDONOVA

Ro'yxatdan o'tish
tartibi № 000137
Manzili: 700129,
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi,
30-uy.

Tel: 144-63-08
144-63-75